

Vejledning

Vedtægter - Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde

Den 16. maj 2000 vedtog Folketinget lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet.

Loven kræver, at den frie folkeoplysende virksomhed skal være etableret af en folkeoplysende forening med vedtægter for at være tilskudsberettiget eller for at kunne få anvist offentlige lokaler.

Loven stiller endvidere særlige krav til foreningen.

Kultur- og fritidsafdelingen gør opmærksom på at denne vejledning gælder for **frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde**, (det vil sige idrætsforeninger, idébetonede foreninger ....)

Hvad er en forening?

En forening er en sammenslutning af en vekslende personkreds, med fælles interesse og med ønske om samarbejde omkring et formål i en varig virksomhed.

Hvordan stifter vi en forening?

En forening stiftes gennem indgåelse af en aftale om foreningsforholdet. Der gælder ikke særlige formkrav. Vi vil dog anbefale, at der indkaldes til en stiftende generalforsamling, hvor beslutningen om stiftelse af foreningen træffes. (Se eksempel på et stiftelsesdokument).

Med indkaldelsen til den stiftende generalforsamling bør der følge et udkast til vedtægter. Vedtægter er foreningens juridiske grundlag. Se eksempel på udkast til vedtægter, som indeholder de grundlæggende bestemmelser, der skal være med i vedtægterne. De kan efter tilpasning bruges eller udbygges efter de særlige forhold, der gør sig gældende i jeres kommende forening.

1. Krav til vedtægter:

Den folkeoplysende forening skal i sine vedtægter have følgende med, som opfyldes, hvis der tages udgangspunkt i eksempel på vedtægter:

- Have formuleret et formål med foreningsdannelsen, som fremgår af vedtægten.
- Tilbyde folkeoplysende virksomhed efter folkeoplysningsloven.
- Have en bestyrelse, der er ansvarlig over for byrådet for anvendelse af det modtagne tilskud, for anviste lokaler m.v. og for regnskab og dokumentation for virksomheden.
- Være demokratisk opbygget [*Det vil sige, som minimum, at alle medlemmer har stemmeret, og at bestyrelsen vælges af og blandt medlemmerne.*]
- Bygge på aktivt medlemskab og mindst have 5 betalende medlemmer.
- Som udgangspunkt være åben for alle, som tilslutter sig foreningens formål.
- Være hjemmehørende i tilskudskommunen.
- Have en virksomhed, der er almennyttig og kontinuerlig.
- Ikke oprettet eller drevet i kommercielt øjemed.

- At eventuelt overskud, der opstår gennem deltagerbetaling ved foreningens virksomhed efter folkeoplysningsloven, tilfalder den folkeoplysende forening til anvendelse inden for lovens område
- At eventuelt overskud ved foreningens ophør anvendes til almennyttige formål inden for folkeoplysningslovens område.

Foreningen bør være opmærksom på at:

- Krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt tilskud rettes mod foreningen. Bestyrelsens medlemmer hæfter dog personligt for tilbagebetaling af tilskud, som foreningen har modtaget efter folkeoplysningsloven, hvis tilbagebetalingskravet er opstået ved retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes pågældende som forsætlig eller uagtsom. Bestyrelsens medlemmer hæfter i øvrigt ikke personligt for foreningens tilskud efter loven.
- Sørge for, at de særlige krav til regnskabsaflæggelse over for Randers Kommune overholdes jf. forslag til vedtægter § 10.
- Sørge for, at følgende personer ikke er medlemmer af bestyrelsen:
  - Medlemmer af bestyrelser i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer lokaler m.m. til foreningen eller kontrollerer udlejer af lokaler m.m. til foreningen.
  - Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer lokaler m.m. til foreningen, eller som kontrollerer udlejer af lokaler m.m. til foreningen.
  - Ejere af lokaler m.m., der udlejes til foreningen. De ovenstående habilitetsregler gælder ikke fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der er almennyttige, og hvis hovedformål er at stille faciliteter til rådighed for børn og unge. Endvidere kan Byrådet fravige habilitetsreglerne, når lejermålet er af uvæsentligt omfang, og når Byrådet skønner, at en fravigelse ikke vil medføre, at vedkommende interesser får mulighed for at påvirke beslutningsprocessen i den folkeoplysende forening.

2. Eksempel på stiftelsesdokument.

Mellem NN og NN og NN og NN og ...er det besluttet at stifte Foreningen XXX fra dags dato med de vedtægter, som vedlægges stiftelsesaftalen.

- Foreningens formål er xxxx.
- På stiftende generalforsamling vælges 3 personer af stifterne.
- Disse 3 personer forbereder første ordinære generalforsamling.
- Første ordinære generalforsamling afholdes i XXX måned. Herefter afholdes generalforsamlinger i XXX måned.
- Vedtaget på stiftende møde den .....
- Som stiftere NN, NN og NN.....

3. Eksempel på vedtægter for forening, der tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde

- **Vedtægt for xxxx forening.**
- **§ 1. Navn og hjemsted:**
  - Foreningens navn er xxx
  - Foreningen har hjemsted i Randers Kommune.
- **§ 2. Foreningens formål:**
  - Foreningens formål er xxx. Foreningen tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde efter folkeoplysningsloven. *[Foreningen skal i henhold til folkeoplysningsloven have formuleret et formål med foreningsdannelsen. Foreningen må ikke oprettes og drives i kommercielt øjemed. Den skal være almennyttig og kontinuerlig.]*
- **§ 3 Foreningens drift:**
  - Foreningens drift finansieres ved xxx. Et eventuelt overskud skal tilfalde den folkeoplysende forening til anvendelse inden for lovens område.
- **§ 4. Medlemskab:**
  - Foreningens virksomhed er almennyttig og åben for enhver, som tilslutter sig foreningens formål
  - Kun aktive medlemmer kan optages i foreningen. Et medlem betragtes som udmeldt, når den pågældende ikke har betalt sit kontingent senest xxx måned efter, at der er rykket for det. *[Foreningens skal bygge på aktivt medlemskab. Der kan ikke modtages støtte til passive medlemmer. Foreningen skal have mindst 5 betalende medlemmer.]*
- **§ 5 Kontingent:**
  - Kontingent for medlemmerne fastsættes af generalforsamlingen.
- **§ 6. Foreningens ledelse:**
  - Foreningens øverste ledelse er generalforsamlingen. *[Generalforsamlingen skal være den øverste myndighed. Det betyder, at alle spørgsmål, der ikke efter vedtægterne endeligt skal afgøres på anden måde, kan indbringes for generalforsamlingen.]*
- **§ 7. Generalforsamlingen:**
  - Den ordinære generalforsamling holdes en gang om året i xxx måned.
  - Generalforsamlingen skal have mindst følgende dagsorden:
    - 1) Valg af dirigent.
    - 2) Bestyrelsens beretning.

- 3) Fremlæggelse af foreningens regnskab.
  - 4) Fremlæggelse af foreningens budget til orientering.
  - 5) Indkomne forslag.
  - 6) Fastsættelse af kontingent for medlemmerne.
  - 7) Valg af bestyrelsesmedlemmer samt suppleant til foreningens bestyrelse.
  - 8) Valg af revisor og revisorsuppleant.
  - 9) Eventuelt.
- Generalforsamlingen ledes af en dirigent, der vælges af forsamlingen, og som ikke må være medlem af bestyrelsen.
  - Adgang til generalforsamlingen har kun de i § 4 nævnte medlemmer, samt hvem bestyrelsen måtte have inviteret.
  - Stemmeret har kun de i § 4 nævnte medlemmer. Hvert medlem har en stemme. [*I princippet skal alle foreningens aktive medlemmer have stemmeret, men børns stemmeret kan varetages af forældrene.*]
  - Generalforsamlingen træffer sine beslutninger ved simpel stemmeflertal, med mindre andet er bestemt i vedtægterne. Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.
  - Revisor og revisorsuppleant vælges for 1 år af gangen.
  - Generalforsamlingen indkaldes i foreningens medlemsblad eller ved opslag eller ved særskilt brev til de enkelte medlemmer med mindst tre ugers varsel. [*Kun den måde, der vælges, skal stå i vedtægten.*] [*I indkaldelsen skal det fremgå, at indsendelse af forslag kan ske indtil f. eks. to uger før generalforsamlingen.*]
  - Senest 1 uge før generalforsamlingen skal indsendte forslag være udsendt til medlemmerne.
  - Foreningens regnskab skal vedlægges indkaldelsen til den ordinære generalforsamling.
  - Kandidater til de ledige bestyrelsespladser opstilles sideordnet på generalforsamlingen, og vælges efter højeste stemmetal. Ved stemmelighed foretages omvalg.
  - **§ 8. Ekstraordinær generalforsamling**
  - Ekstraordinær generalforsamling afholdes, hvis bestyrelsen beslutter det, eller hvis mindst xxx medlemmer begærer det skriftligt, med angivelse af de punkter, som ønskes behandlet. Indkaldelse sker skriftligt med mindst 14 dages varsel. Den foreslåede dagsorden vedlægges.
  - **§ 9. Bestyrelsens sammensætning:**
    - Bestyrelsen består af xxx personer. [*Der bør altid være et ulige antal bestyrelsesmedlemmer. Af hensyn til kontinuiteten bør alle bestyrelsesmedlemmer ikke være på valg samme år.*]
    - De enkelte bestyrelsesmedlemmer vælges af generalforsamlingen for to år ad gangen. Genvalg kan finde sted. Ved den første generalforsamling vælges xx

medlemmer samt xx suppleanter for en periode af 2 år og xx medlemmer og xx suppleanter for en periode af 1 år.

[Følgende personer kan ikke være medlem af bestyrelsen:

- 1) Medlemmer af bestyrelser i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer lokaler m.m. til foreningen eller kontrollerer udlejer af lokaler m.m. til foreningen.
- 2) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer lokaler m.m. til foreningen, eller som kontrollerer udlejer af lokaler m.m. til foreningen.
- 3) Ejere af lokaler m.m., der udlejes til foreningen.
- De ovenstående habilitetsregler gælder ikke fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der er almennyttige, og hvis hovedformål er at stille faciliteter til rådighed for børn og unge. Endvidere kan byrådet fravige habilitetsreglerne, når lejemålet er af uvæsentligt omfang, og når byrådet skønner, at en fravigelse ikke vil medføre, at uvedkommende interesser får mulighed for at påvirke beslutningsprocessen i den folkeoplysende forening.]

- **§ 10. Bestyrelsens opgaver og virke:**

- Foreningens daglige ledelse varetages af bestyrelsen. Bestyrelsen er ansvarlig over for Randers Byråd for anvendelse af det herfra modtagne tilskud, for anviste lokaler m.v. og for regnskab og dokumentation for virksomheden.
- Bestyrelsen udarbejder årligt en beretning, hvori foreningens virksomhed i det forløbne år beskrives.
- Bestyrelsen indkalder til generalforsamling mindst en gang årligt.
- Bestyrelsesmøde afholdes mindst 4 gange årligt, og når formanden finder det fornødent, eller når mindst 3 bestyrelsesmedlemmer kræver det.
- Indkaldelse til bestyrelsesmøde sker skriftligt med 14 dages varsel og med angivelse af dagsorden.
- Der udarbejdes beslutningsreferat efter hvert bestyrelsesmøde, som underskrives af formanden, næstformanden og referenten.
- Bestyrelsen træffer sine beslutninger ved simpelt stemmeflertal. Ved stemmelighed er formandens eller den fungerende formands stemme udslagsgivende.
- Der kan ikke stemmes ved fuldmagt.
- Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når over halvdelen af bestyrelsens medlemmer er til stede.
- Bestyrelsen fastsætter i øvrigt selv sin forretningsorden.

- **§ 11. Budget, ansøgning, regnskab og revision:**

- Bestyrelsen udarbejder hvert år et budget til orientering på generalforsamlingen.

- Foreningens regnskabsår er .....
- Regnskabet skal revideres inden fremlæggelse på generalforsamlingen.
- Regnskabet skal underskrives af samtlige medlemmer af bestyrelsen.
- *[Årsregnskabet skal opgøres, således som god regnskabsskik tilsiger og i overensstemmelse med de i lovgivningen til enhver tid gældende krav. Hvis foreningens regnskabsår ikke følger kalenderåret skal særligt tilskudsregnskab skal indsendes til godkendelse i Randers Kommune sammen med afregning af a conto-tilskud for det forløbne kalenderår. Årsregnskabet og/eller tilskudsregnskabet skal underskrives af samtlige medlemmer af bestyrelsen og revisor.]*
- **§ 12. Tegningsret:**
  - Foreningen tegnes af .....*[Det vil sige, at vedtægten skal indeholde en bestemmelse om, hvem der kan underskrive for eller udtale sig på foreningens vegne.]*

[Regnskabet skal dog altid underskrives af hele bestyrelsen]
- **§ 13. Hæftelse:**
  - Bestyrelsens medlemmer hæfter personligt for det tilskud, som foreningen eller tilskudsmodtagerne har modtaget efter denne lov, hvis tilbagebetalingskravet er opstået ved retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes pågældende som forsætligt eller uagtsom. Bestyrelsens medlemmer hæfter i øvrigt ikke personligt for foreningens tilskud efter folkeoplysningsloven. For de forpligtelser, der påhviler foreningen i øvrigt, hæftes alene med den til enhver tid eksisterende formue.
- **§ 14. Vedtægtsændringer:**
  - Vedtægtsændringer skal godkendes af generalforsamlingen med ...(f.eks.3/4) af de afgivne stemmer. *[Eller af alle stemmeberettigede.]*
- **§ 15 Eksklusion**

Generalforsamlingen kan beslutte at ekskludere et medlem, hvis dette har handlet imod foreningens vedtægter og formål eller har skadet foreningen. Eksklusionen skal vedtages med samme andel af de afgivne stemmer som vedtægtsændring. Det medlem, der ønskes ekskluderet har ret til at tale sin sag på generalforsamlingen.
- **§ 16 Ophør:**
  - Beslutning om foreningens ophør eller likvidation kan kun ske på en generalforsamling, der er indkaldt med dette punkt på dagsordenen. Beslutningen tages med flertal på f. eks. 3/4 af alle stemmeberettigede medlemmer.
  - Opnås dette flertal ikke, indkaldes der til en ny generalforsamling, hvor beslutning kan tages med simpelt flertal blandt de fremmødte medlemmer.
  - Ved ophør skal evt. overskud anvendes til almennyttige formål inden for folkeoplysningslovens område. *[F. eks. an anden folkeoplysende forening].*

Vedtaget på stiftende generalforsamling den.../ vedtaget på generalforsamlingen den..
Underskrives af bestyrelsen.

På den ordinære generalforsamling den .....valgtes som bestyrelse:
NN